

16. Suurlähetystö epäinhimillisellä alueella

Sikorski-Mayski sopimuksen jälkeen Moskovassa avatun Puolan tasavallan suurlähetystön päätehtävänä oli auttaa karkotettuja Puolan kansalaisia ja tukea Puolan armeijan rekrytointia Neuvostoliitossa. Puolan suurlähetystö, kuten muiden maiden Moskovan diplomaattiset edustustot, muutti marraskuun alussa Kuibyševiin, joka oli kauempana Euroopan sota-alueesta. Seuraavina viikkoina Neuvostoliittoon perustettiin Puolan suurlähetystövaltuuskuntien verkosto. Niillä ei ollut virallisesti konsulaattiasemaa, mutta ne suorittivat suurimman osan konsuliviranomaisten tehtäviä: Puolan kansalaisten rekiströintiä ja henkilöllisyystodistusten myöntämistä, avustusta työhaussa ja terveyden sekä sosiaalipalvelujen järjestämistä. He myös järjestivät koulutusta ja kulttuurielämää sekä ohjasivat saapuneita Buzulukiin ja Taškenttiin jossa muodostettiin sotilasyksiköitä. Neuvostoliittoon lähetettyjen joukosta rekrytoidut luottamuksen miehet auttoivat valtuuskuntia; venäläiset pidättivät myöhemmin monet heistä. Yhteensä suurlähetystö ja sen valtuuskunnat autoivat elokuusta 1941 huhtikuuhun 1943 lähes 270 000 ihmistä Neuvostoliiton 57 alueesta ja 704 piiristä.

Lokakuussa 1941 Neuvostoliittoon perustetussa Puolan armeijassa oli yli 40 000 henkilöä. Heitä seurasi työleireistä vapautuneita siviilejä. Moneelle ei riittänyt vaatteita, lääkkeitä, ruokaa, aseita ja sotilasvarusteita. Dramaattisen toimitustilanteen vuoksi armeijan komentaja kenraali Władysław Anders sopi Stalinin kanssa Puolan armeijan evakuoimisesta Iraniin, jossa joukot voivat odottaa parempia olosuhteita. Päätös Puolan armeijan ja usean tuhannen siviiliryhmän poistumisesta Neuvostoliitosta laajensi huomattavasti Teheranin Puolan edustuston toiminta-alueita. Evakuoitujen lukumäärästä käy ilmi tehtävien laajuus: vuonna 1942 Neuvostoliitostatuli Iraniin lähes 116000 ihmistä, mukaan lukien yli 78 000 sotilasta ja yli 37 000 siviiliä.

63158

RZECZPOSPOLITA POLSKA
RÉPUBLIQUE POLONAISE
ПОЛЬСКАЯ РЕСПУБЛИКА

Nº 657/42

PASZPORT—PASSEPORT—ПАСПОРТ

Obywatel polski **WASSERBERGER** *Абрахам Лейб*
Citoyen polonais
Польский гражданин *Вассербергер Абрахам Лейб*

zamieszkały w *Samarkandzie*
domicilié à
проживающий в *Самарканде*

w towarzystwie żony
accompagné de sa femme */*
в сопровождении жены

podpis posiadacza: *[Signature]*
signature du porteur
подпись владельца:

data urodzenia *22 listopada 1896 r.*
date de naissance *22 novembre 1896 r.*
число и год рождения *день, месяц и год рождения*
miejsce urodzenia *Kraków*
lieu de naissance *Краков*
место рождения *Краков*
stan cywilny *żonaty*
état civil *женат*
семейное положение *женат*
zatrudnienie *kasjalter i skomik prężny*
profession *бухгалтер и уличник по транзитности*
profesja *бухгалтер и уличник по транзитности*
wzrost *średni*
taille *средний*
wzrost *средний*
twarz *prosta*
visage *прямая*
черты лица *длинные*
włosy *brązowe*
cheveux *бронет*
цвет волос *бронет*
oczy *niebieskie*
yeux *голубые*
цвет глаз *голубой*
znaki szczególne */*
signes particuliers
особые приметы

żona — femme — жена

DZIECI—ENFANTS—ДЕТИ

imię prénom имя	wiek âge возраст	pleć sexe пол

Kraje na które paszport niniejszy jest ważny *L. S. R. P. i wszystkie kraje ортупетволе і хартујавне*
Pays pour lesquels ce passeport est valable *C. S. C. P. и все союзные и сотрудничественные государ-*
Страны для которых сей паспорт *важне і действителен*
Uprasza się wszystkie władze państw cudzoziemskich oraz poleca się wszystkim władzom polskim okazać w razie potrzeby pomoc i opiekę osobistą... wymienioną w paszporcie.
Les autorités des états étrangers sont priées et les autorités polonaises sont requises de prêter au porteur aide et assistance en cas de besoin.

Сим у *Управління* *Сам* властей всех иностранных *держав* и поручается всем польским властям оказывать в случае надобности пред'явителю сего паспорта всякую помощь и *оказу* содействие.

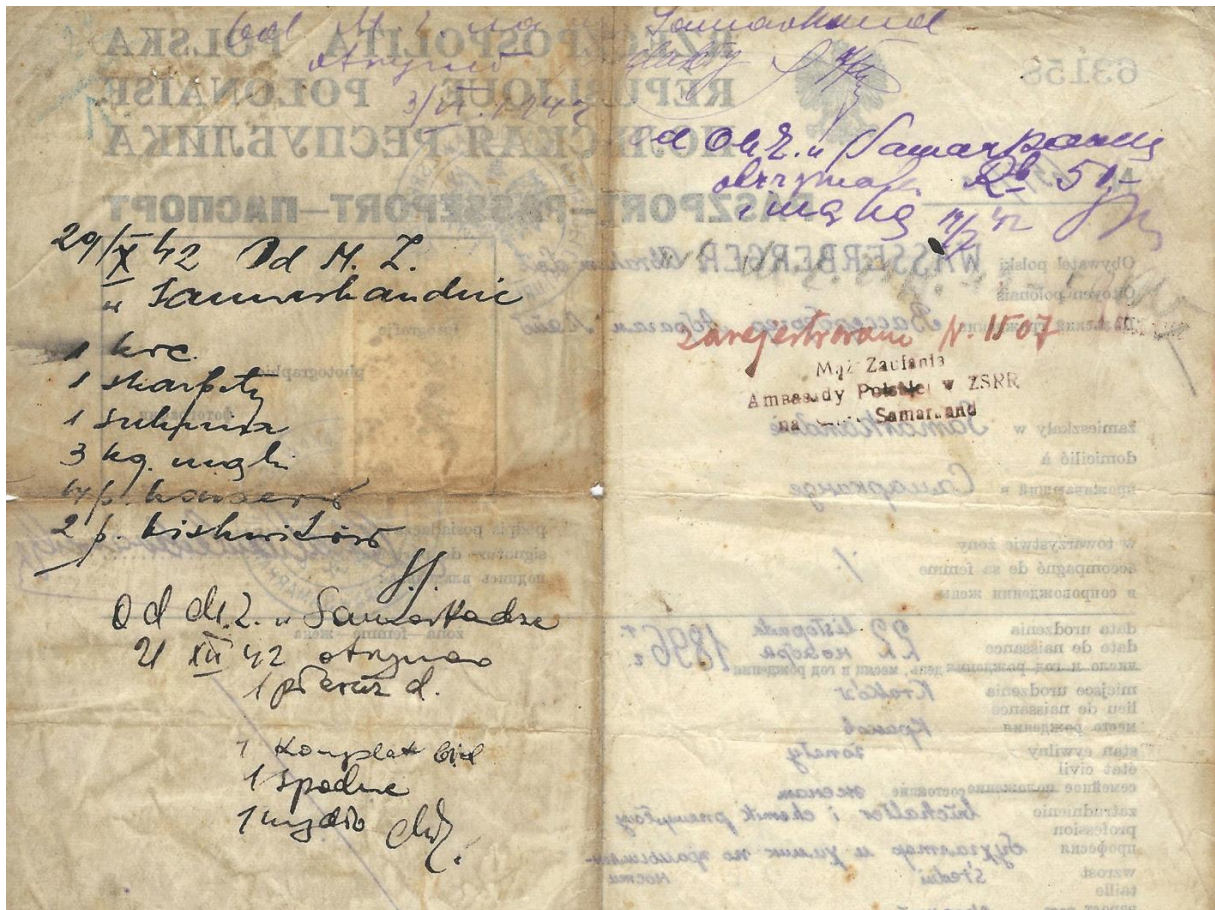
Termin ważności paszportu kończy się z dniem *31 grudnia 1942 roku*
Ce passeport expire le *31 décembre 1942*
Сей паспорт *важне до* *31 декабря 1942*
действителен до *31 декабря 1942*
do ile nie będzie wznowiony.
à moins de renouvellement.
если не *возобновлен* будет возобновлен.

Miejsce i data
Lieu et date
Место и число
Samarkand 30 marca 1942
Самарканд 30 марта 1942

podpis *K. Kasimierzek*
signature
подпись
и К. Касимierzек
и т. Delegata Ambasady, P. P.

Puolan suurlähetystön Samarkandin valtuuskunnan myöntämä passi. Kääntöpuolella - luettelo esineistä - vaatteista ja ruoasta - jotka suurlähetystön luottamusmies (M.Z.) on myöntänyt Puolan kansalaiselle.